

BDP

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 2084
Tarih: 22.10.2010

L

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

CMK'nun 102 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim....10.2010

Hasip KAPLAN

BDP Şırnak Milletvekili

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon				
Esas Komisyon		Adalet		
Tarih: 09 Kasım 2010		F. No: 2/2789		
Md.Y.	Müd.Y.	D.Bek.	G.Sek.Y.	Gen.Sek.Y.
K	E	J	K	K
BAŞKAN		N.P.		

Ek : Kanun teklifi ve gerekçesi

GENEL GEREKÇE

Uygulamada özellikle Özel Ağır Ceza mahkemelerinde uygulanan tutukluluk süreleri kamu vicdanında tartışmalara yol açmıştır.Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah Gül 01 Ekim 2010 tarihinde meclis açış konuşmasında bu konuya dikkat çekmiş,Barolar,hukukçular bu konuyu dile getirmiş,bu nedenle AİHM'e birçok dava açılmıştır.

Tutuklamanın bir tedbir olduğu ve cezaya dönüşmemesi gerektiği izahtan varestedir.Ancak;uygulamada iki-üç yıl hakim önüne çıkmadan yargılanan şüphelilerin durumu ve uzun süren yargılama koşulları nedeniyle yaşanan mağduriyetleri gidermek,adil bir yargılamanın koşullarını sağlamak ve hızlı bir yargılamayı sağlamak için bu kanun teklifi hazırlanmıştır.

AİHS mad. 5/3'de tutukluluk süresinin 'makul süreyi' aşmamasını öngörmüştür:"... makul bir sürede yargılanma veya yargılama sürerken saliverilme hakkına sahiptir. Salıverme, bu kimsenin duruşmada hazır bulunması için güvenceye bağlanabilir."

Anayasa (m. 19/ 8) ile "makul sürede" saliverilme hakkı getirilmiştir: "Tutuklanan kişilerin, makul süre içinde yargılanmayı ve soruşturma veya kovuşturma sırasında serbest bırakılmayı isteme hakları vardır..."CMK 102 nci madde ile getirilen tutukluluk hali amir hükümlere aykırıdır.

Ağır ceza mahkemelerinin görevine girmeyen işlerde tutukluluk süresi en çok bir yıl olabilmekte; zorunlu hallerde gerekçeleri gösterilerek bu süre altı ay daha uzatılabilmektedir. Ağır ceza mahkemelerinin görevine giren işlerde tutukluluk süresi en çok iki yıl olup bu süre, zorunlu hallerde gerekçesi gösterilerek en çok üç yıl uzatılabilmektedir. Bunun istisnası CMK'da (m. 250/1-c) sayılan suçlarda bu sürelerin iki kat olarak uygulanması ile sorunlar yaşanmaktadır.

Özellikle CMK m. 102/2 ve m. 252/2 ile bu sürenin on yıla çıkarılmasına; bununla yetinilmeyip özel görevli ağır ceza mahkemelerinin görevi kapsamındaki suçlar yönünden 31.12.2010 tarihine kadar eski CMUK m. 110'un uygulanmasına ilişkin düzenlemeler, makul sürede saliverilme hakkını ihlal etmektedir.

Bu bağlamda CMK m. 102, tutuklulukta 'makul süre' şartını arayan Anayasa m. 19/8 ve AİHS m. 5/ 1, 3 düzenlemelerine uygun olarak yeni bir düzenlemeye gidilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1 –CMK 102 nci madde aşığıda ki şekilde değiştirilmiştir.

Ağır Ceza Mahkemelerinde tutukluluk süresinin en çok bir yıl ve bazı suçlarda da en çok iki yıla kadar uzatılabileceği,uzatma kararlarının da itiraza tabi olduğu yönünde düzenleme yapılarak hak ihlalleri önlenmek istenmiştir.

MADDE 2- Yürürlük maddesi

MADDE 3-Uygulama maddesi.

TUTUKLULUKTA GEÇECEK SÜRE HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

Madde 1 – CMK 102 nci maddesinin 2 ve 3 ncü fıkraları aşağıda ki şekilde değiştirilmiştir.

(2) Ağır ceza mahkemesinin görevine giren işlerde, tutukluluk süresi,hazırlık aşamasında altı ay,son soruşturma safhasında en çok bir yıldır. Bu süre, zorunlu hallerde, gerekçesi gösterilerek uzatılabilir; uzatma süresi tüm suçlarda ve mahkemelerde toplam iki yılı geçemez.

(3) Bu Maddede öngörülen uzatma kararları, Cumhuriyet savcısının, şüpheli veya sanık ile müdafinin görüşleri alındıktan sonra verilir.Uzatma kararları itiraza tabidir.

MADDE 2 –Bu kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 3-Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Habip KOCAMAN
Kanunlar ve Kararlar
Müdürü